

кото тѣ се отнасятъ до лица, принадлежащи на расовитѣ, религиозни и езикови малцинства, съставляватъ задължения отъ международен интересъ и се поставятъ подъ гаранцията на Обществото на Народитѣ. Тѣ не могатъ да бждатъ измѣнявани безъ съгласието на болшинството на Съвета на Обществото на Народитѣ. Съюзнитѣ и сдружени Сили, кои-

sente Section affectent des personnes appartenant à des minorités de race, de religion ou de langue, ces stipulations constituent des obligations d'intérêt international et seront placées sous la garantie de la Société des Nations. Elles ne pourront être modifiées sans l'assentiment de la majorité du Conseil de la Société des Nations. Les Puissances alliées et

държави за нови членове на О. Н. напр. Балтийскитѣ държави и Албания, се обвързаха съ декларации имащи за предметъ закрилата на малцинствата.

За всички тия международни актове, макаръ въ нѣкои отъ тѣхъ и въ общи черти, се съдържаха почти едни и сѣщи постановления: равенство предъ законитѣ за всички поданици на държавата, еднакви граждански и полит. права, пълна закрила на: живота, имота, свободата, религията и пр.

Едно отъ най-важнитѣ постановления обаче легнали въ основата на тия договори, е това въ чл. 57 на Н. М. Договоръ и съответнитѣ въ другитѣ договори.

Сжщностъ на чл. 57.

а.- Постановленията на договоритѣ за малцинствата сж задължения отъ международен интересъ.

б.- Тѣ се поставятъ подъ гаранцията на О. Н.

1.- Съ първата точка, въпроса за малцинствата се поставя извънъ сферата на вътрешната политика на държавитѣ и се прехвърля на международна почва. Пресичатъ се пгтищата за домогвания на по-силни съседни и далечни държави за интервенция на политическа основа. Отъ политически въпросъ, прѣди войната защитата на малцинствата става чисто юридически въпросъ.¹⁾ Нѣщо повече. Изключватъ се въобще всѣка прѣка намѣса на една държава срещу друга, дори когато тѣзи последнитѣ сж били обвързани съ договоръ за взаимната закрила на находящитѣ се въ териториитѣ имъ малцинствата. А това значи, че правителствата, които сж подписали договоритѣ сж се отказали отъ своитѣ права на лично уреждане спороветѣ, приели сж да считатъ постановленията на договоритѣ за малцинствата за задължение отъ международен интересъ и така сж делегирали тия си права на единъ международен органъ какъвто е О. Н.²⁾ Последниятъ се счита, че представлява всички качества, за да може да интервенира и сътрудничи съ пълно безпристрастие и обективностъ за уреждане на възникналитѣ конфликти. За това и правата които притежава сж много обширни.

Отъ друга страна понеже въ случая О. Н. черпи своята сила и властъ отъ постановленията на договоритѣ, сключени за тая целъ то, следва, че колкото и да сж обширни правата му, тѣ не могатъ да излѣзатъ изъ рамкитѣ на поетото задължение. Тѣ си оставатъ чисто договорни. Затова, носейки въ основата си задължението да се считатъ отъ международен интересъ постановленията за покровителството на малцинствата, тая покровителствена сила не може да бжде разширена и върху искания, носящи характера на едно морално задължение.

Последното най-добре се манифестира съ казаното въ чл. 57 ал. I-ва: „тѣ ще се считатъ за задължения отъ международен интересъ до колкото се отнасятъ до лица, принадлежащи на расовитѣ, религиозни и езиковни малцинства . . .“ Следователно, политическитѣ и социални малцинства трѣбва да се считатъ изключени отъ системитѣ на договоритѣ за малцинства. Сжщото за исканията на по-обширни права, за една по-голяма независимостъ, граничащи съ автономия въ управлението на малцинствата.

II. Предвидената въ чл. 57 гаранция на О. Н. означава преди всичко, какво постановленията на договоритѣ за малцинствата сж ненакърними. Тѣ не могатъ да бждатъ изменявани, освенъ съ съгласието на болшинството на Съвета при О. Н.. До тогава, до когато не се сезира последниятъ и той не даде своето съгласие, тѣ

¹⁾ Вж. стр. 87 препроводителното писмо на г. Клемансо.

²⁾ Това не ще пречи разбира се, при даденъ случай, за размѣната на мисли по дипломатически пгтъ между две заинтересувани държави съ целъ да се дойде до едно прѣко разбирателство.